

До Л.8
Система
«стримувань і противаг»
органів законодавчої,
виконавчої і судової влади

Зазначена система допускає конкуренцію різних органів влади, наявність засобів для їх взаємного стримування і підтримування відносної рівноваги сил.

«Стимування» і «противаги», з одного боку, сприяють співробітництву і взаємному пристосуванню органів влади, а з іншого боку -- створюють потенціал для конфліктів, які найчастіше вирішуються шляхом переговорів, угод і компромісів.

У Конституції України передбачені такі інститути системи «стримувань і противаг»:

Система стримувань і противаг в Україні

Основними складовими цієї системи у парламентсько-президентській республіці є: **подвійність джерел формування виконавчих структур, імпічмент, право розпуску парламенту, право вето, конституційний нагляд.**

На приналежність України до строкатого списку держав з парламентсько-президентською формою правління в першу чергу однозначно вказує подвійність джерел формування уряду – **Кабінету міністрів**

Повноваження президента

- *На відміну від Верховної Ради, яка може висловлювати недовіру лише до всього уряду, є право звільняти з посад окремих міністрів, що є значно гнучкішим і більш дієвим важелем впливу на Кабінет міністрів*
- *На відміну від Верховної Ради, яка може висловлювати недовіру лише до всього уряду, є право звільняти з посад окремих міністрів, що є значно гнучкішим і більш дієвим важелем впливу на Кабінет міністрів*
- *Ще одним доказом визначального впливу Президента України на виконавчу гілку влади є його контроль за виконавчими структурами на місцях, адже призначення на посади та звільнення з посад голів місцевих державних адміністрацій здійснюється президентом*
- *Спостерігається правовий нонсенс: Конституція України чітко визначає, що „Кабінет міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади”. Отже, можна констатувати, що реальне керівництво виконавчими структурами в Україні здійснюється Президентом, який при цьому де-юре не є представником чи, тим більше, главою виконавчої влади, а значить і не несе відповідальності за неї*

Імпічмент

Другою складовою системи стримувань і противаг є процедура усунення Президента з поста Верховною Радою в порядку імпічменту. Така процедура передбачається і чітко виписана в Конституції України. Проте ця процедура є досить складною, багатоступеневою, передбачає участь Конституційного Суду та Верховного Суду, а також прийняття Верховною Радою відповідного рішення більшістю у три чверті голосів від її конституційного складу.

Конституція України передбачає лише один випадок, за якого Президент припиняє повноваження Верховної Ради: „якщо протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися”. Цей параграф основного закону має радше регламентаційний характер, а тому навряд чи може бути застосований.

Інститут президентського вето

Президент України володіє правом класичного, відкладального вето. Таке вето долається парламентом більшістю у дві третини голосів. Проте в Україні процедура подолання вето виписана у найжорсткішій формі: дві третини від конституційного складу Верховної Ради. Враховуючи те, що парламент практично ніколи не буває „заповнений” на сто відсотків (депутати вибувають, переходять на інше місце роботи, помирають), голоси відсутніх де-юре депутатів практично зараховуються як такі, що подані проти даного законопроекту.

